

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้และความพึงพอใจต่อการรับชมละคร โทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับและลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ศึกษาความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ และศึกษาความสัมพันธ์การใช้และความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

5.1 สรุปผล

5.1.1 ลักษณะประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.0 และเพศชาย ร้อยละ 28.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ร้อยละ 47.20 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 43.5 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.00 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มาก ร้อยละ 37.00 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 393,000 กีบ มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 29.80

5.1.2 แรงจูงใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

แรงจูงใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจส่วนบุคคล มากที่สุดในประเด็น ทำให้รู้สึกเหมือนมีเพื่อนไม่เหงาไม่โดดเดี่ยว ทำให้สบายใจเมื่อที่ติดต่อกับคนอื่นไม่ได้ ทำให้มีเพื่อนเมื่อไม่ได้ออกไปสังสรรค์กับผู้อื่น ดูละครโทรทัศน์ตามญาติหรือเพื่อน เพราะอยากเห็นแฟชั่นเครื่องแต่งกาย เพราะอยากเห็นความสุขของตัวละครที่ตนเองชื่นชอบ เพราะอยากเห็นชะตากรรมตัวร้ายของละคร รับชมละครที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดของตัวเอง และเพื่อได้เรียนรู้ความผิดพลาดจากตัวละคร

5.1.3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเปิดรับชมประมาณ 2 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุดคือ 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ช่วงเวลาในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในวันจันทร์ – วันศุกร์ และวันเสาร์ – วันอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างรับชมมากคือ ช่วงหลังข่าวภาคค่ำเวลา (20.20 – 22.30น.) เหตุผลที่รับชมละครโทรทัศน์ไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย เพราะความสนุกสนานบันเทิง ร้อยละ 45.0 รองลงมา เพราะเนื้อหาดีมีคติสอนใจ ร้อยละ 41.0 ประเภทเนื้อหาของ

ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ชอบชมละครโทรทัศน์ไทยที่มีเนื้อหาประเภทละครชีวิตรัก ร้อยละ 43.8 รองลงมาคือละครตลกเบาสมอง ร้อยละ 39.8 สถานที่ที่ชอบเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับชมทุกวันคือสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 มากที่สุด ร้อยละ 47.5 รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ร้อยละ 26.0

5.1.4 ลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทย เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยในการเลือกเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในระดับสูงมากในประเด็นไม่มีกลิ่นรบกวน ไม่ต้องซื้ออุปกรณ์เสริม เพราะอยู่ในช่วงเวลาที่สะดวกชม เพราะสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะได้แบบแผนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เพราะเป็นกิจวัตร อย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน เพื่อรู้จักวิธีการเอาอกเอาใจผู้ใหญ่ เพื่อนำเอาเนื้อหาของละครไปพูดคุยกับ คนอื่น เพราะไม่มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ เพราะเป็นเวลาที่อยู่ร่วมกับครอบครัว เลือกรับชมละคร โทรทัศน์ไทยช่องอื่นๆได้เมื่อมีโฆษณา เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเฉพาะช่องที่เคยรับชมเป็น ประจำ และ รับชมละครโทรทัศน์เฉพาะช่วงเวลาที่เคยเปิดรับชม

5.1.5 ความพึงพอใจต่อการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยในประเด็น เพื่อทันต่อสภาพ สังคมที่อาศัยอยู่มีระดับสูงที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.98 ถือว่ามีระดับการใช้และความพึงพอใจที่สูงใน การรับชมละครโทรทัศน์ไทย รองลงมาคือประเด็นเพื่อความผ่อนคลายสนุกสนานเพลิดเพลิน และ ประเด็น เพื่อเป็นข้อคิดคติสอนใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.91 และ 3.79

เมื่อพิจารณาในภาพรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการใช้และความพึงพอใจต่อการ รับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่ต่ำกว่าระดับปานกลางโดยมีการใช้และความพึงพอใจต่อการรับชมละคร โทรทัศน์ไทยในประเด็น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการพูดภาษาไทย เพื่อเลียนแบบแฟชั่นการแต่ง กายของดารา เพื่อเป็นหัวข้อสนทนากับคนในครอบครัวญาติและเพื่อน เพราะไม่รู้จะทำอะไรเป็นการ ดูเพื่อให้เวลาหมดไป และประเด็นเพื่อหาแบบอย่างการสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม การใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อความผ่อนคลายสนุกสนานเพลิดเพลินร้อยละ 24.2 รองลงมาคือ เรียนรู้การต่อสู้ ชีวิต

5.1.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 แรงจูงใจในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวง เวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

การใช้ละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในที่นี้เป็นแรงจูงใจส่วนบุคคล ได้แก่ ความ เหนงา ความอยากรู้อยากเห็น ประโยชน์ใช้สอยส่วนตน จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม แรงจูงใจใน

การรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในระดับต่ำ

- ความเหงาในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัยพบว่า เปิดรับชมละครโทรทัศน์ทำให้รู้สึกมีเพื่อนไม่เหงา ทำให้มีเพื่อนเมื่อไม่ได้ออกไปสังสรรค์กับคนอื่น และทำให้สบายใจเมื่อติดต่อกับคนอื่นไม่ได้

- ความอยากรู้อยากเห็นในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัยพบว่า เปิดรับชมละครโทรทัศน์ตามคนในครอบครัวญาติ และเพื่อน เปิดรับชมละครโทรทัศน์เพราะอยากรู้อยากเห็นชะตากรรมตัวร้ายของละคร

- ประโยชน์ใช้สอยของตนในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัยพบว่า เปิดรับชมละครโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานบันเทิง และได้เรียนรู้ความผิดพลาดจากตัวละคร

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับชมโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ต่างกันมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

- ระยะเวลาในการรับชมละครโทรทัศน์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

- ความถี่ในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

- เหตุผลในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

- ประเภทละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง

- การเลือกสื่อที่จัดหามาได้ในลักษณะการรับชมละครโทรทัศน์ไทย ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัย พบว่า เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเพราะสัญญาณภาพชัดเจน ไม่มีคลื่นรบกวน ไม่ต้องซื้ออุปกรณ์เสริม

- การเลือกสื่อที่สอดคล้องในลักษณะการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับการความพึงพอใจ จากผลการวิจัย พบว่า เปิดรับชมละคร

โทรทัศน์เพราะได้ข้อคิดคติสอนใจ ได้เรียนรู้การต่อสู้ชีวิต เป็นช่วงเวลาที่สะดวกรับชม สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน และเปิดรับชมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว

- การเลือกสื่อที่สะดวกในลักษณะการรับชมละครโทรทัศน์ของประชาชนในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัย พบว่า เปิดรับชมละครโทรทัศน์เพราะเป็นเวลาอยู่ร่วมกับครอบครัว และเลือกรับชมช่องอื่นได้เมื่อมีโฆษณา เปิดรับชมเพราะไม่มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ

- การเลือกสื่อที่เคยชินในลักษณะการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ จากผลการวิจัยพบว่า เปิดรับชมเฉพาะประเภทละครที่ชอบ เปิดรับชมเฉพาะช่วงเวลาที่เคยรับชม และรับชมเฉพาะช่องที่เคยรับชม

5.2 อภิปรายผล

1. การใช้ละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว

จากการศึกษาแรงจูงใจในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวสามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้ โดยภาพรวมแรงจูงใจในการรับชมละครโทรทัศน์ในด้านต่างๆ เช่น ความเหงา ความอยากรู้อยากเห็น และประโยชน์ใช้สอยส่วนตัว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Merrill & Lowenstein (1971: 265-284; อ้างใน กนกพร จันทเวช, 2544: 22) ได้ให้เหตุผลทางจิตวิทยาว่า โดยปกติมนุษย์ย่อมไม่ชอบที่จะอยู่ตามลำพัง พยายามที่จะอยู่รวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่นเท่าที่มีโอกาสแต่ถ้าเมื่อไม่สามารถที่จะติดต่อสังสรรค์กับบุคคลใดโดยตรงก็จะอยู่กับสื่อต่างๆที่ใช้ในการสื่อสารและบางคนก็จะพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคลอาจเป็นเพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อแก้เหงาและไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนาหรือทางสังคมให้แก่ผู้รับสารนั้นแสดงว่าเมื่อคนเราเกิดความเหงาหรืออยู่โดดเดี่ยวตามลำพังคนเดียวแล้วเกิดความรู้สึกไม่มีเพื่อน ไม่มีใครพูดคุยด้วย เขาก็จะเปิดโทรทัศน์รับชมเพื่อเป็นเพื่อนคลายเหงา และเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน การทำงาน หรือปัญหาครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดของ ทรพล ภูมิพัฒน์ (2538: 99) แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดการเรียนรู้ เช่นความอยากมีเพื่อน ความต้องการมีหน้ามีตา อยากรวย อยากสุขสำราญใจ

ทั้งนี้โดยรวมแล้วเห็นว่าแรงจูงใจในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเหงา ความอยากรู้อยากเห็น และประโยชน์ใช้สอยส่วนตัวคนกลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเพื่อเป็นเพื่อนไม่ให้เหงา อยากเห็นแพชั่นเครื่องแต่งกาย อยากเห็นความสุขของตัวเองที่ตนเองชื่นชอบ และอยากเห็นชะตากรรมตัวร้ายของละคร เปิดรับชมละครโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานบันเทิง สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ

(2541: 288 – 289) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์ช่วงหลังข่าวภาคค่ำเวลา 20.30-22.30 น. เป็นละคร TV. Serials ด้านเนื้อหาจะวนเวียนอยู่กับเรื่องบทบาทเรื่องเพศและความสัมพันธ์ระหว่างเพศ รูปแบบการนำเสนอ เป็นความพยายามทำให้สมจริง จังหวะการดำเนินเรื่องช้าๆและผู้ชมจะทำงานอย่างอื่นในระหว่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์

2. การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในด้านต่างๆ เช่น ด้านระยะเวลาในการรับชม ช่วงเวลาในการรับชม เหตุผลในการรับชมและประเภทละครที่รับชม ไม่มีผลกับความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ทั้งนี้โดยภาพรวมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เห็นว่าส่วนใหญ่ประชาชนมีความพึงพอใจเรื่องความสนุกสนานเพลิดเพลิน เรียนรู้การต่อสู้ชีวิตและนำเอาเนื้อหาของละครไปพูดคุยกับคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ละครตลกรัก โรแมนติก (Romantic Comedy) แนวคิดนี้กล่าวว่าผู้ชมละครสามารถใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์มีเหตุผลน่าเชื่อถือ เป็นเรื่องราวความรักของตัวละครเอก พระเอก นางเอกที่มีคุณสมบัติ หล่อ สวย งาม ตามอุดมคติที่ต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ นานา เช่นเดียวกับความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว

ผลการศึกษาเรื่องการเปิดรับครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพันธุ์ บุญนาค (2546) พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีระยะเวลาในการรับชมประมาณ 1 ชั่วโมง 45 นาที มีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความตั้งใจชมมาก และตั้งใจพอสมควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีรัตน์ นิลรัตน์ (2536) ทำการวิจัยเรื่องการเปิดรับชมละครโทรทัศน์กับการรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่านักศึกษาชอบรับชมละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาตลก สนุกสนาน โดยดูร่วมกับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด ช่วงที่รับชมละครบ่อยที่สุดในวันจันทร์ - ศุกร์ คือเวลา (20.30-23.00 น.) วันเสาร์-วันอาทิตย์เวลา (12.00 - 16.00 น.) ซึ่งนักศึกษาดูละครโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานบันเทิง ในการนำไปประโยชน์ของละครโทรทัศน์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองนั้นนักศึกษาเห็นว่าสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน พัฒนาให้ตนเองมีความรู้ ความเข้าใจในสภาพปัญหาและสังคมไทย พัฒนาให้ตนเองเข้าใจและให้ความสำคัญในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสลทิพย์ จารุภูมิ (2535) ศึกษาความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ของกลุ่มแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ติดตามดูละครหลังข่าวภาค 20.00 น. พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจมากที่สุดดูละครโทรทัศน์ มีการวิพากษ์วิจารณ์บทบาทของตัวละคร หรือเนื้อเรื่องในขณะที่ดูและได้นำละครไปใช้ประโยชน์ในทางสังคม โดยนำไปเป็นประเด็นสนทนา และเป็นสื่อกลางในการเข้าเรื่องกลุ่ม ความ

พึงพอใจหลักที่ได้รับจากละครโทรทัศน์คือความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่อง ดารา ฉาก การแต่งกาย การผ่อนคลาย หรือหลักหนึ่งจากความเครียดในปัญหาชีวิตประจำวัน

3. ลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว

โดยภาพรวมเห็นว่า ลักษณะการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ในแต่ละด้านเห็นว่า ด้านการจัดหาได้ การเลือกสื่อที่สะดวก การเลือกสื่อที่สอดคล้องและการเลือกสื่อที่เคยชินในการเลือกเปิดรับชมละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว และเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้เลือกเปิดรับในด้านบวกมากกว่าด้านลบ และมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี การเลือกเปิดรับตามทฤษฎีความไม่ลงรอยของความรู้ความเข้าใจ (Theory of Cognitive Dissonance) ที่เสนอโดยเฟสทิงเจอร์ แอล. เอ. (พีระจิระ โสภณ, 2532: 136-139) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายว่า การเลือกเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลนั้นจะเลือกรับแต่สิ่งที่สอดคล้องกับความคิดเดิมที่ตนมีอยู่เดิม แล้วจะไม่เลือกสิ่งที่ไม่ขัดกับจิตใจของเรา และความคิดเห็นที่กับความคิดและทัศนคติของเรา ทั้งนี้ โดยธรรมชาติแล้วคนเราต้องการอย่างยิ่งที่จะปกป้องรักษาและส่งเสริมเกี่ยวกับความคิดของตัวเอง ตัวอย่างเช่นบางคนชอบเปิดรับชมละครโทรทัศน์ประเภทการต่อสู้ที่มีการทำร้ายกันหรือชอบความรุนแรง แต่บางคนจะชอบเปิดรับชมละครชีวิตการต่อสู้หรือละครชีวิตรัก นั่นก็เพื่อตอบสนองกับความคิดของตัวเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาการใช้และความพึงพอใจต่อการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้ศึกษา มีข้อค้นพบและมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ส่วนใหญ่แล้ว ประชาชนลาวเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเปิดรับและลักษณะในการเลือกรับชม พบว่า เปิดรับชมช่วงหลังข่าวภาคค่ำ ใช้เวลาในการรับชมประมาณ 2 ชั่วโมง เหตุผลในการรับชม เป็นการรับชมเพื่อความสนุกสนาน และเนื้อหาดีมีคติสอนใจ ส่วนประเภทละครที่รับชม คือละครชีวิตรัก และละครตลกเบาสมอง ดังนั้น ผู้ผลิตละครไทย ควรสอดแทรกสาระเรื่องราวความรัก และตลกเบาสมองเพื่อให้ละครประเภทนี้ได้รับความนิยมตลอดไป

2. ลักษณะในการเลือกรับชม พบว่า มีการเลือกรับชมเฉพาะสิ่งที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของตนเอง เช่น ได้เรียนรู้การต่อสู้ชีวิตจากตัวละคร ดังนั้น ผู้ผลิตละคร ควรสอดแทรกแง่คิด สิ่งที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิจริงด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยและอาจเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง เช่น กลุ่มแม่บ้าน หรือนักเรียน นักศึกษาในนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
2. ควรมีศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ไทยประเภทอื่นๆ เช่น รายการเกมโชว์ สารคดี การ์ตูน เพื่อให้ทราบพฤติกรรม การเปิดรับชมประเภทรายการโทรทัศน์ไทยประเภทอื่นๆ
3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้รับสารมิได้ศึกษาผู้ส่งสาร จึงควรมีการศึกษาถึงวิธีการนำเสนอเนื้อหา รูปแบบขั้นตอนการผลิตละครอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันควบคุมดูแล
4. การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว เช่น การรับรู้ การตีความเนื้อหาจากละครโทรทัศน์